

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U TUZLI
Broj: 03 0 U 022544 22 U
Tuzla, 18.11.2022. godine

Kantonalni sud u Tuzli, prilikom nejavnog rješavanja po sudiji Predragu Krsmanoviću, kao sudiji pojedincu, uz sudjelovanje zapisničara Sadete Hadžismajlović, u upravnom sporu pokrenutom po tužbi tužioca **V.S.**, iz O., ul. ..., R.S., čiji punomoćnik za primanje pismena u Bosni i Hercegovini je V.L., B., ul. ..., protiv rješenja tuženog **Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar** broj FZ3/8/1-31-1-432-2/21 OB/MB: ..., od 15.02.2022. godine, u upravnoj stvari **prestanka prava na starosnu penziju**, dana 18.11.2022. godine donio je slijedeću:

P R E S U D U

Tužba **SE UVAŽAVA**, pa se osporeno rješenje bliže opisano u uvodu presude **PONIŠTAVA**, i ova upravna stvar

r j e š a v a

Žalba V.S. protiv prvostepenog rješenja Kantonalne administrativne službe za Tuzlanski kanton u Tuzli matični broj ..., broj predmeta 1810-0020/14-4, od 22.01.2021. godine, **SE UVAŽAVA**, pa se isto prvostepeno rješenje **PONIŠTAVA**, a rješenje Kantonalne administrativne službe za Tuzlanski kanton u Tuzli, broj MB: ..., od 19.01.2011. godine, kojim je tužiocu priznato pravo na srazmjerni dio prijevremene starosne penzije koji pada na teret tuženog, **ODRŽAVA SE na snazi**.

O b r a z l o ž e n j e

Protiv osporenog akta bliže opisanog u uvodu presude, kao konačnog u upravnom postupku, tužilac je dana 11.05.2022. godine, ovom sudu, podnio dozvoljenu i blagovremenu tužbu za pokretanje upravnog spora.

Iz navoda tužbe slijedi da se osporeni akt pobija zbog povrede odredbi upravnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

U tužbi se, između ostalog, posebno ističe: da tuženi drugostepeni i prvostepeni organ nije pravilno utvrdio da je tužilac u vrijeme podnošenja zahtjeva za priznavanje srazmjerne penzije bio zaposlen u R.S., jer je u to vrijeme bio nezaposlen, a do zaposlenja je došlo "tek u toku prvostepenog upravnog postupka pokrenutog po navedenom zahtjevu i to nakon što je tužilac prvobitno odbijen sa zahtjevom", koje činjenice su "detaljno elaborirane u žalbi", ali su ih oba upravna organa zanemarila, iako su "odlučne za utvrđenje da tužilac prilikom podnošenja zahtjeva prvostepenom organu nije dao lažne podatke jer tada nigdje nije bio zaposlen"; da se pobijanim rješenjem "uopšte ne cijeni žalbeni prigovor tužioca, koji je za njega od posebnog značaja, a to je da mu se osporenim rješenjem u stavu II uopšte ne priznaje pravo na srazmjernu penziju", jer se tužilac "ne odbija samo sa za period privremenog rada u R.S. od 13.07.2009. godine do 18.06.2013. godine već i za kasniji period, nakon 18.06.2013.

godine", od kada "nesporno nije bio u radnom odnosu kod bilo kog poslodavca", što predstavlja "kažnjavanje podnosioca zahtjeva kakvo nije predviđeno" Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 13/18 i 93/19 - Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, 90/21 i 19/22), jer član 116. tog Zakona, koji reguliše obustavu isplate u slučaju sticanja statusa osiguranika u obaveznom osiguranju, ima u vidu "privremenu obustavu jer propisuje da - korisniku penzije koji u skladu sa ovim zakonom stekne status osiguranika u obaveznom osiguranju isplata penzije se obustavlja za period trajanja osiguranja"; da je takva odluka, pored toga što je nezakonita, neodrživa iz razloga što "vrijeđa i prava podnosioca zahtjeva zagarantovana Ustavom BiH (Elan 11a) kao i člana 1. Protokola 1. uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, a što tuženi organ u pobijanom rešenju uopšte nije uvažio i primenio"; da član 136. Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju predviđa da "pravo nosioca osiguranja na utvrđivanje nepripadajuće isplate i pravo na povrat nepripadajuće isplate zastarjeva za pet godina računajući od dana kada je zastara počela teći", ali se tuženi organ uopšte nije osvrnuo na istaknuti prigovor zastarjelosti na koji se pozvao tužilac; da je iz obrazloženja prvostepenog rješenja vidljivo da je prvostepeni organ za činjenicu da je tužilac bio zaposlen u navedenom periodu, saznao 2014. godine, kada je zaprimio dva podneska Fonda PIO Republike Srbije, zbog čega je "rok za utvrđivanje nepripadajuće isplate bio kraj 2019. godine", dok je osporeno rješenje doneseno 2021. godine, kada je "očigledno nastupila zastarjelost utvrđivanja nepripadanja isplata za navedeni period, što je samo poseban razlog zbog koga nije bilo zakonskog osnova za donošenje osporenog rješenja i poništenje rješenja o priznavanju srazmjerne penzije, te da u konkretnom slučaju nije postojao ni zakonski osnov za obnovu postupka u smislu člana 246. stav 1. tačka 4. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 2/98 i 48/99).

Tužbom se predlaže da sud donese presudu kojom će poništiti osporeno i prvostepeno rješenje.

Tuženi je u odgovoru na tužbu predložio da se tužba odbije kao neosnovana.

Tužba je osnovana.

Nakon što je razmotrio tužbu, odgovor na tužbu i sve upravne spise, sud je ispitao zakonitost osporenog rješenja, pa je, cijeneći zahtjev, navode i razloge istaknute u tužbi i odgovoru na tužbu, kao i sve odlučne činjenice, dokaze i podatke iz predmetnih upravnih spisa, odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz stanja u spisima slijedi da je osporenim aktom, kao neosnovana, odbijena žalba tužioca koja je izjavljena protiv prvostepenog rješenja Kantonalne administrativne službe za Tuzlanski kanton, matični broj ..., broj predmeta 1810-0020/14-4, od 22.01.2021. godine, kojim rješenjem je obnovljen postupak okončan ranijim rješenjem tog organa broj MB: ..., od 19.01.2011. godine, pa je ranije rješenje poništeno, a tužilac odbijen sa zahtjevom za priznavanje prava na srazmjerni dio starosne penzije na teret tuženog.

Iz činjenica predmeta slijedi: da je postupak za ostvarivanje tužiočevog prava na srazmjerni dio prijevremene starosne penzije, koji pada na teret tuženog, po zahtjevu tužioca koji je podnesen dana 18.01.2010. godine, pokrenut u skladu sa odredbama Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Savezne Republike Jugoslavije o socijalnom osiguranju („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ - Međunarodni ugovori broj 16/03); da je na osnovu tog zahtjeva u ranijem postupku doneseno ranije prvostepeno rješenje broj MB: ..., od 19.01.2011. godine, kojim je tužiocu priznato pravo na srazmjerni dio prijevremene starosne penzije koji pada na teret tuženog u mjesečnom iznosu od 91,037 KM, počev od 20.09.2009. godine, i to za ukupan penzijski staž od 37 godina kod oba nosioca osiguranja, od čega staž

osiguranja ostvaren u Bosni i Hercegovini u trajanju od ukupno 255 mjeseci, i staž ostvaren u Srbiji u trajanju od 198 mjeseci; da je prvostepeni organ, u obnovi postupka pokrenutoj po službenoj dužnosti, donio predmetno prvostepeno rješenje, u kome je navedeno: da je obnova postupka pokrenuta dana 10.06.2014. godine; da je nakon izvedenih dokaza utvrđeno: da je tužilac rođen dana ... godine; da je državljanin Srbije; da se u momentu podnošenja zahtjeva, kao i na dan priznavanja prava na penziju, nalazio "u neprekidnom radnom odnosu od 13.07.2009. do 18.06.2013. godine", što je "utvrđeno na osnovu potvrde staža srbijanskog nosioca osiguranja od 30.05.2014 . i 17.11.2014. godine"; da je prvostepeni organ, na osnovu pomenutog činjeničnog utvrđenja, odlučio kao u izreci prvostepenog akta, pozivajući se na odredbe člana 246. stav 1. tačka 4. Zakona o upravnom postupku, i odredbe člana 103. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12, koji Zakon je bio na snazi u momentu podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na penziju).

Protiv prvostepenog rješenja tužilac je izjavio žalbu tuženom, koji je osporenim aktom istu odbio kao neosnovanu, posebno ističući: da je iz dokaza u spisu predmeta ustanovljeno da je, dana 10.06.2014. godine, zaprimljen komplet obrazaca nosioca osiguranja Republike Srbije sa potvrdom staža obrazac SCG/BiH 205, od 17.11.2014. godine, na kojoj je potvrđeno da se žalitelj, u periodu od 13.07.2009. **do 18.06.2013. godine**, nalazio u radnom odnosu u Republici Srbiji, koju činjenicu je "isti svjesno prikrrio prilikom podnošenja zahtjeva za penziju kod ovog Zavoda"; da je, s obzirom na tu činjenicu, prvostepeni organ "pravilno postupio kada je ožalbenim rješenjem poništio rješenje direktora Kantonalne administrativne službe u Tuzli od 19.01.2011. godine te odbio zahtjev žalitelja za priznavanje prava na srazmjerni dio starosne penzije, uz obrazloženje da se isti nalazi u obaveznom osiguranju, u R. Srbiji", jer to proizilazi iz odredaba člana 103. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine FBiH", broj: 29/98 do 55/12), prema kojima se pravo na penziju može ostvariti samo poslije prestanka osiguranja, kao i iz odredaba člana 120. stava 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine FBiH", broj: 13/18), prema kojima prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja prestaju u slučaju kada se naknadno utvrdi da nisu bili ispunjeni uslovi za ostvarivanje prava, u kom slučaju se postupak pokreće po službenoj dužnosti, bez obzira na rok koji je protekao od dana donošenja rješenja kojim je priznato pravo.

Imajući u vidu izloženo, sud je ocijenio da je materijalno pravo nepravilno primjenjeno.

Naime, odredbama člana 30. i člana 103. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12, koji Zakon je bio na snazi u momentu donošenja ranijeg prvostepenog rješenja kojim je tužiocu priznato pravo na srazmjerni dio penzije), bilo je propisano:

Član 30.

*Osiguranik **stiče pravo na starosnu penziju** kad navršši 65 godina života i najmanje 20 godina penzijskog staža.*

*Osiguranik **stiče pravo na starosnu penziju** kada navršši 40 godina penzijskog staža, bez obzira na godine života.*

Član 103.

*Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja stiču se i dospijevaju danom ispunjenja uslova propisanih ovim zakonom, s tim sto se **pravo na penziju može ostvariti samo poslije prestanka osiguranja.***

S tim u vezi, sud smatra da se odredbe člana 103. pomenutog Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ne bi mogle pravično primjeniti u konkretnoj upravnoj stvari.

Ovo stoga što su te odredbe u izričitoj protivnosti sa odredbama člana 30. istog Zakona, kojima je propisano da osiguranik **stiče pravo na starosnu penziju** kad navršši 65 godina života i najmanje 20 godina penzijskog staža, odnosno kada navršši 40 godina penzijskog staža, bez obzira na godine života.

Pored toga, sud smatra da bi njihova primjena za posledicu mogla imati i **povredu prava osiguranika na imovinu i pravo na rad**, jer se tim odredbama osiguranici praktično **prisiljavaju** da **prekinu radni odnos**, i to samo zato da bi mogli ispuniti pomenuti zakonski uslov (da **nisu u obaveznom osiguranju**), kako bi ostvarili pravo na starosnu penziju.

Tako bi, primjenom odredaba člana 103. predmetnog Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, zbog prisiljavanja osiguranika na prestanak radnog odnosa, osiguranicima mogla biti nanesena **višestruka materijalna šteta**.

Zbog prestanka radnog odnosa takvi osiguranici bi trpili ne samo materijalnu štetu u vidu **gubitka plata**, nego i **drugih primanja i prinadležnosti** po osnovu radnog odnosa, a posebno bi bili oštećeni po osnovu uplate izostanka uplate obaveznih **doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje** i doprinosa za **zdravstveno osiguranje**, koji bi im se i dalje uplaćivali da su, nakon ispunjavanja zakonskih uslova za **sticanje pravo na starosnu penziju**, ostali u radnom odnosu.

Gubitak uplata **doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje**, u zavisnosti od toga koliko vremena bi takvi osiguranici ostali u radnom odnosu, mogao bi uticati i na visinu njihove penzije, dok bi izostanak uplata **doprinosa za zdravstveno osiguranje** mogao dovesti do još težih posledica, koje bi mogle uključivati i gubitak prava na obavezno **zdravstveno osiguranje**, i plaćanje zdravstvenih usluga koje su besplatne za osigurana lica, a što bi sve skupa moglo uticati i na zdravstveno stanje tih lica.

S tim u vezi, treba imati u vidu i opšte poznatu činjenicu da prvostepeni postupci za priznavanje prava na penziju kod tuženog traju znatno duže od obaveznog zakonskog roka (u mnogim slučajevima i po pola godine ili više), tako da bi štetne posledice po osiguranike trajale najmanje do donošenja prvostepenog rješenja kojim se odlučuje o pravu, a u mnogim slučajevima i do donošenja drugostepenog rješenja, ili presude donesene u upravnom sporu, ukoliko se po okončanju upravnog postupka pokrene i upravni spor.

Prema tome, ukoliko bi se primjenjivale odredbe člana 103. pomenutog Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, osiguranici na koje se te odredbe odnose trpili bi štetne posledice za svo vrijeme dok ne dobiju pravosnažno rješenje o priznavanju prava na penziju, a mnogi i nakon toga, ukoliko, zbog bilo kojih okolnosti, ne bi bili u mogućnosti ponovo zasnovati radni odnos.

Što se tiče **prava na imovinu**, ono je zaštićeno odredbama člana II-A-2-1 (k) Ustava Federacije BiH odredbama, člana II-3. k) Ustava Bosne i Hercegovine, te člana 1. Prvog protokola uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima.

Vezano za pitanja koja se tiču zaštite tog prava, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je, u odluci o dopustivosti broj 12/18, od 27.09.2018. godine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 76/18), u tački 15., izrazio stav da postoji obaveza **redovnih sudova** da **direktno primjenjuju** Evropsku konvenciju prilikom odlučivanja, u **svakom konkretnom predmetu**.

Što se tiče direktne primjene odredaba člana 1. Prvog protokola uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, kao i drugih te Konvencije kojima se štite osnovna ljudska prava predviđena tim međunarodnim aktom, sud posebno ističe da su, shodno praksi Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, svi domaći sudovi, prije odlučivanja u bilo kom predmetu, **direktnom primjenom** Evropske konvencije i njenih protokola **dužni ispitati**:

1. Da li su neki postupak/pravo/obaveza/sankcija zasnovani na konkretnom zakonu?
2. Da li je taj zakon legitiman (tj. da li je donesen od strane ovlaštenog donosioca)?
3. Da li taj zakon **slijedi legitiman javni interes**?
4. Da li primjena tog zakona **zadovoljava princip adekvatnosti javnog interesa**?
5. Da li primjena tog zakona zadovoljava **princip proporcionalnosti javnog i pojedinačnog interesa**?

Tek nakon takvog testiranja domaćeg pozitivnog prava (zakona i podzakonskih akata), ukoliko **dobiju pozitivne odgovore na sva navedena pitanja**, sudovi **moгу primjeniti** neki konkretni propis, dok **negativan odgovor na bilo koje** od tih pitanja, **uskraćuje mogućnost primjene takvog zakona ili podzakonskog akta**.

U konkretnom slučaju, uskraćivanje prava na zarađeni dio starosne penzije koji pada na teret tuženog zasnovano je na odredbama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, koji je legitiman, jer je donesen od strane ovlaštenog donosioca, iz čega slijedi da je odgovor na prva dva pitanja, kojima se testira domaće pravo, pozitivan.

Odgovore na sva ostala pitanja sud smatra negativnim, budući da je teško i pretpostaviti koji bi to bio javni interes da se priznavanje prava na starosnu penziju uslovljava **prestankom obaveznog osiguranja** (koje je najčešće po osnovu **radnog odnosa**).

Što se tiče pitanja da li bi primjena spornih zakonskih odredaba **zadovoljila princip proporcionalnosti javnog i pojedinačnog interesa**, sud smatra da bi na osiguranike koji bi bili prisiljeni da, zbog ostvarivanja prava na penziju, nakon sticanja prava, prekinu radni odnos, bio stavljen **pretjerano veliki i nesrazmjeran teret**.

S tim u vezi, sud napominje da je Četvrto odjeljenje Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, odlučujući u predmetu Lakičević i drugi protiv Crne Gore i Srbije (predstavke br. 27458/06, 37205/06, 37207/06 i 33604/07, u kome se odlučivalo po zahtjevima penzionera kojima je bila **obustavljena isplata penzije zbog ponovnog zasnivanja radnog odnosa**, dana 22.11.2011. godine), donijelo presudu u kojoj je taj Sud, u tački 72., ocijenio da su fizička lica koja su bila podnosioci predstavki u tom predmetu, bili **prisiljeni da podnesu pretjerano veliki i nesrazmjeran teret**.

U toj presudi Ustavni sud Federacije naveo je da je, u rješavanju ovog predmeta, imao u vidu i činjenice da se pravo na penziju utvrđuje pravosnažnim odlukama nadležnih organa, da su prava iz penzijskog i invalidskog osiguranju neotuđiva, lična i materijalna prava koja se ne mogu prenijeti na drugoga, koja ne mogu se naslijeđivati i koja ne mogu zastariti, da je nesporno da, prema sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava, što je potvrđeno i odlukama Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kao i praksom Ustavnog suda Republike Srpske, **penzija spada u stečena prava imovinskog karaktera**, te da takva imovinska prava spadaju pod opseg ispitivanja i **zaštite u vezi sa pravom na imovinu iz člana 1. Protokola 1.** uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, zbog čega je Ustavni sud u rješavanju konkretne ustavnopravne stvari pošao od prava i sloboda utvrđenih u članu II.A.2.(1) k) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, te međunarodnih instrumenata za zaštitu ljudskih prava i sloboda, koje čine sastavni dio Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Pored toga, sud dalje napominje da je i Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, presudom broj U-36/18, od 12.11.2019. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 93/19), utvrdio da **nije** u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine **član 116. sadašnjeg** Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 13/18 i 93/19 - Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, 90/21 i 19/22, koji Zakon je stupio na snagu dana 01.03.2018. godine), kojim članom je propisano da se **obustavlja isplata penzije korisniku penzije koji stekne status osiguranika** u obaveznom osiguranju, i to za čitav period trajanja osiguranja.

Ustavni sud Federacije je takođe istakao da su izuzeci od opšteg pravila o pravu na imovinu definisani na način da niko ne može biti lišen svoje imovine osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava, kao i da ove odredbe ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim za reguliranje korištenja imovine u skladu sa opštim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza i drugih dažbina ili kazni, ali da je Ustavni sud, prije svega, imao u vidu pravnu prirodu prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, kao i činjenicu da se radi o pravima stečenim pod zakonski propisanim uslovima, te da obim prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zavisi od dužine penzijskog staža osiguranika i visine plate i osnovica osiguranja na koje je plaćan doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, a da se osporenom odredbom Zakona, kojom se **propisuje obustava isplate penzije u slučaju sticanja statusa osiguranika u obaveznom osiguranju**, zakonodavac **neproporcionalno i neopravdano, bez utemeljenja u eventualnom opravdanom javnom interesu**, umiješao, odnosno **ograničio neometano uživanje tog prava na stečenu imovinu** (penziju), i na taj način, u suštini, **derogirao stečeno pravo** fizičke osobe na **neometano uživanje imovine**, što nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, zbog čega taj sud smatra da se u konkretnom slučaju, zakonodavac **ne može pozivati na izuzetke od opšteg pravila** da svako ima pravo na neometano uživanje svoje imovine, jer **ne postoji utvrđen javni interes** koji bi eventualno **opravdao derogiranje ovog stečenog prava**.

Iako se u konkretnom slučaju **ne radi** o odredbama kojima se propisuje **obustava isplate penzije** zbog **ponovnog sticanja statusa osiguranika u obaveznom osiguranju**, sud smatra da bi se položaj osiguranika kojima se priznavanje prava na srazmjernu starosnu penziju **uslovljava prestankom osiguranja**, vezano za **princip proporcionalnosti javnog i pojedinačnog interesa**, mogao uporediti sa položajem penzionera kojima je **obustavljena isplata penzije zbog ponovnog zasnivanja radnog odnosa**, i da je taj princip podjednako teško narušen u oba ta slučaja.

Ovo stoga što je u oba slučaja, tj. i u slučaju kada se po osnovu odredaba **član 116. sadašnjeg** Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 13/18 i 93/19 - Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, 90/21 i 19/22, koji Zakon je stupio na snagu dana 01.03.2018. godine), **vrši obustava isplate** već priznate penzije, ili u slučaju kada se po osnovu odredaba **člana 103. ranijeg** Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12), **odbija zahtjev za priznavanje i isplatu** penzije, **zakonski osnov** za obustavu isplate, odnosno odbijanje zahtjeva za priznavanje i isplatu penzije, **identičan: postojanje statusa osiguranika u obaveznom osiguranju**.

Iz tih razloga sud smatra da bi, primjena i tumačenje odredaba **člana 103. ranijeg** Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, na način na koji to, u konkretnom slučaju, čine tuženi i prvostepeni organ (tj. na način koji podrazumijeva da se pravo na starosnu penziju, kod tuženog kao nosioca osiguranja u Federaciji BiH, može ostvariti **samo poslije prestanka osiguranja**), **ne zadovoljava princip proporcionalnosti javnog i pojedinačnog interesa**.

Osim toga sud smatra da takva primjena uopšte i **nije u javnom interesu**, te da uslovljavanje ostvarivanja stečenog prava na starosnu penziju prestankom statusa osiguranika u obaveznom osiguranju, **nema razumno opravdanje**, jer je teško naći opravdan razlog i bilo kakvu društvenu dobrobit od takvog uslovljavanja.

Osim toga, sud smatra da bi pravo na imovinu još teže bilo povrijeđeno kod osiguranika koji **status osiguranika** u obaveznom osiguranju **imaju samo u inostranstvu**, kao što je tužiočev slučaj, koji je, prema stanju u spisima, takav status imao **do 18.06.2013.**

godine, budući da se u takvom slučaju pravo na penziju ostvaruje uplatom doprinosa **kod inostranog nosioca osiguranja**, i na teret tog inostranog nosioca osiguranja, zbog čega tuženi ne može imati opravdan interes, niti može steći bilo kakvu korist, uslovljavanjem tužioca da pravo na starosnu penziju u Federaciji ostvari tek poslije prestanka radnog odnosa u Republici Srbiji.

Stoga sud smatra da, zbog moguće povrede tužiočevog **prava na imovinu**, u konkretnom slučaju nije bilo pravičnog osnova da se poništi ranije prvostepeno rješenje Kantonalne administrativne službe za Tuzlanski kanton u Tuzli, broj MB: ..., od 19. 01.2011. godine, kojim je tužiocu priznato pravo na srazmjerni dio prijevremene starosne penzije koji pada na teret tuženog.

Takav pravičan osnov ne postoji ni u odredbama člana 246. tačka 4. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 2/98 i 48/99), na koje odredbe se pozvao prvostepeni organ (s tim što iz stanja u upravnim spisima proizilazi da je za objektivni rok obnovu upravnog postupka po službenoj dužnosti, koji je propisan odredbama člana 249. stav 1. tačka 4. Zakona o upravnom postupku, protekao prije donošenja predmetnog prvostepenog rješenja), ni u odredbama člana 120. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 13/18 i 93/19 - Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, 90/21 i 19/22), na koje se pozvao tuženi.

Na kraju, sud posebno primjećuje da nije bilo ni valjanog **zakonskog** osnova, ni u odredbama člana 246. tačka 4. Zakona o upravnom postupku, ni u odredbama člana 120. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 13/18 i 93/19 - Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, 90/21 i 19/22), da se ranije prvostepeno rješenje Kantonalne administrativne službe za Tuzlanski kanton u Tuzli, broj MB: ..., od 19. 01.2011. godine, **poništi i za vremenski period nakon 18.06.2013. godine.**

Ovo stoga što se tužilac nakon tog datuma više **nije nalazio ni u radnom odnosu u Republici Srbiji**, pa bi, čak i u slučaju da se odredbama člana 103. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12), ne vrijeda tužiočevo pravo na imovinu, ranije prvostepeno rješenje moglo biti poništeno samo u dijelu koji se odnosio na vremenski period **do 18.06.2013. godine.**

Pošto su tužena strana i prvostepeni organ iz utvrđenih činjenica izveli nepravilan zaključak u pogledu mogućnosti primjene člana 103. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12), sud je, na osnovu odredaba člana 12. tačka 1., 2. i 4., te člana 36. stav 1., 2. i 3. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05), sam riješio upravnu stvar, na način bliže opisan u izreci presude.

Zapisničar:
Sadeta Hadžismajlović, s.r.

Sudija:
Predrag Krsmanović, s.r.

POUKA: Protiv ove presude nije dozvoljena žalba.